MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodický materiál
odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

---

Účelem zavedení předmětného místního poplatku je v prvé řadě regulace (ve směru omezení) pohybu motorových vozidel v určité lokalitě, zpravidla v historické části města.

Obecně závazná vyhláška, kterou se zavádí tento místní poplatek, stanoví konkrétní sazbu poplatku, popřípadě i paušální částku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti, splatnost poplatku, úlevy či případná osvobození od poplatku, kterým může rozšířit okruh osob, od kterých se poplatek bude vybírat ve snížené výši nebo se nebude vybírat vůbec. Lze doporučit, aby obec vymezila vybraná místa kromě označení na místě i přímo v obecně závazné vyhlášce, nicméně pokud tak neučiní, není toto v rozporu se zákonem.

Bylo-li poplatníkovi vydáno povolení k vjezdu pro více motorových vozidel, platí se poplatek za každé takové vozidlo, na něž bylo povolení vydáno.

Za vybraná místa (jež zákon nedefinuje) lze na základě gramatického a věcného výkladu pojmu považovat ucelenější, zpravidla osídlené lokality, které s okolím ony vybrané pozemní komunikace jako dopravní cesty spojují (viz nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/2000). Místní poplatek není nástrojem, podle něhož lze zpoplatnit užívání jakékoliv komunikace. Má umožnit regulaci provozu motorových vozidel v historicky cenných či jinak památkově chráněných nebo urbanisticky významných částech. Za vybraná místa nelze považovat např. most přes řeku a úsek silnice spojující dvě obce. Základním předpokladem je, že se jedná o komunikace, na které je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (zákaz vjezdu všech motorových vozidel) s dodatkovou tabulkou povolující vjezd motorových vozidel po zaplacení místního poplatku.

Sazbu poplatku muže obec stanovit až 200 Kč za každý započatý den. Zákon o místních poplatcích umožňuje, aby vedle stanovené konkrétní výše sazby poplatku obec poplatek stanovila i paušální částkou. Uplatnění paušální částky je možné jen po dohodě s poplatníkem. Co se rozumí „po dohodě s poplatníkem“ vymezil Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 24/06 nebo Pl. ÚS 20/06 tak, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený

denní sazbou nebo paušálně. Paušální částku poplatku nelze stanovit ad hoc pro konkrétní případ v poplatkovém řízení, ale je třeba ji určit přímo v obecně závazné vyhlášce.

Sazba může být diferencována podle jednotlivých vybraných míst. Nelze však stanovit různou výši poplatku pro právnické a fyzické osoby tak, že by jedna skupina byla neodůvodněně zvýhodněna před druhou. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit, že tento místní poplatek bude vybírán jen po určitou (přesně vymezenou) část kalendářního roku.

V obecně závazné vyhlášce musí obec stanovit termín splatnosti místního poplatku, a to s ohledem na možnost takový poplatek vůbec vybrat a vymoci. Způsoby placení místního poplatku jsou upraveny v § 163 odst. 3 daňového řádu. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu.

Podle § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích neplatí poplatek fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci. Pojem osoby blízké vymezuje § 22 občanského zákoníku, pojem osoby, která je držitelem průkazu ZTP, vymezuje § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Podle vlastního uvážení může obec v obecně závazné vyhlášce zákonné osvobození rozšířit o další okruh osob. Nesmí jít ovšem o diskriminační ustanovení, které by zvýhodňovalo jen určité jedince.

Ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou je poplatník povinen splnit ohlašovací povinnost, tj. ohlásit správci poplatku údaje vymezené ustanovením § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích. Nesplnění ohlašovací povinnosti může správce poplatku vynutit uložením pořádkové pokuty podle ustanovení § 247 daňového řádu. Smyslem tohoto institutu, který je považován za donucovací prostředek, je naplnění zásady součinnosti daňového subjektu se správcem poplatku. Pořádková pokuta není tedy sankcí za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je poplatník povinen dle ustanovení § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Jedná se o lhůtu stanovenou zákonem, obec musí tuto zákonnou lhůtu v obecně závazné vyhlášce respektovat, není oprávněna ji stanovit jinak.

Zákon o místních poplatcích v novém ustanovení § 14a odst. 4 stanoví zánik nároku na osvobození nebo úlevu, jestliže poplatník neohlásí údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v obecně závazné vyhlášce. Osvobození nebo úleva stanovená obecně závaznou vyhláškou obce jsou právně postaveny na roveň osvobození nebo úlevy stanovené zákonem. Ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích je nutno aplikovat na osvobození nebo úlevu od poplatku bez rozdílu, zda jde o osvobození nebo úlevu ze zákona či podle obecně závazné vyhlášky.

V případě neohlášení vzniku nároku na osvobození nebo úlevu ve lhůtě bude poplatník povinen zaplatit poplatek za příslušné poplatkové období v plné výši. Správce poplatku bude v takovém případě postupovat podle ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích a poplatek vyměří. V tomto případě není správce poplatku oprávněn uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy.

- tento materiál popisuje právní stav k 1. lednu 2018;
- právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud

---

Aktualizováno k datu: 1. listopadu 2017
Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly